EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROSISTEMA

BENDRAS PRIEŽIŪROS MECHANIZMAS KETVIRČIO ATASKAITA

Reglamento dėl bendro priežiūros mechanizmo praktinio įgyvendinimo pažangos ataskaita

2014 / 3

© Europos centrinis bankas, 2014 m.

Adresas	Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
Pašto adresas	Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
Telefonas	+49 69 1344 0
Internetas	http://www.ecb.europa.eu

Visos teisės saugomos. Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.

ISBN	978-92-899-1219-8 (online)
ISSN	2315-3717 (online)
ES katalogo numeris	QB-BM-14-003-LT-N (online)

SVARBIAUSI PRANEŠIMAI

Tai trečioji Reglamento dėl bendro priežiūros mechanizmo (toliau – BPM reglamentas) praktinio įgyvendinimo pažangos ketvirčio ataskaita Europos Parlamentui, Europos Sąjungos Tarybai ir Europos Komisijai. Šioje ataskaitoje, kurią privaloma rengti pagal BPM reglamentą, apžvelgiamas trijų mėnesių laikotarpis – nuo **2014 m. gegužės 4 d. iki rugpjūčio 3 d.**[1]

Svarbiausia šioje ketvirčio ataskaitoje pateikiama informacija:

- **ECB pradės vykdyti BPM reglamentu jam pavestus uždavinius po trijų mėnesių, t. y. 2014 m. lapkričio 4 d.** Iki šiol, siekiant užtikrinti ECB pasirengimą vykdyti šiuos uždavinius, atlikta nemažai parengiamųjų darbų, kurie išdėstyti šioje ataskaitoje. Vis dėlto per kitus tris mėnesius dar reikia išspręsti keletą dalykų.

- **Jau veikia BPM valdymo struktūros.** Priežiūros valdyba ir jos iniciatyvinis komitetas šioje ataskaitoje apžvelgiamu laikotarpiu posėdžiavo penkis kartus. Priežiūros valdyba jau parengė galutinius sprendimų projektus, kurie buvo priimti taikant pagal BPM reglamentą nustatytą neprieštaravimo dėl sprendimo tvarką. Pažymėtina, kad buvo sklandžiai parengta ir priimta daugiau kaip 100 sprendimų dėl prižiūrimų įstaigų svarbos nustatymo. Pasibaigus atrankos procedūrai, kuri prasidėjo 2014 m. gegužės 1 d. paskelbus kvietimą teikti paraiškas, rugpjūčio pradžioje Valdančioji taryba paskirs penkis narius ir du pakaitinius narius į Administracinę peržiūros valdybą. ECB reglamentas dėl Tarpininkavimo komisijos sudarymo oficialiai priimtas birželio mėn., o valstybės narės jau pradėjo į ją skirti savo atstovus.

- **Priežiūros valdyba iš esmės baigė euro zonos kredito įstaigų priskyrimo svarbioms procesą ir nustatė, kurios turėtų būti laikomos svarbiomis ir todėl prižiūrimos tiesiogiai ECB.** Šis procesas vyko glaudžiai bendradarbiaujant su NKI, taikant BPM reglamente ir BPM pagrindų reglamente nustatytus kriterijus. Svarbiomis pripažinta 120 kredito įstaigų ir jų grupių; daugumoje jų jau atliekamas išsamus vertinimas. Šios įstaigos ir jų grupės buvo informuotos apie sprendimo dėl svarbos projektą, dėl kurio jos gali teikti pastabas, kaip numatyta BPM reglamente ir BPM pagrindų reglamente. Kai kurios įstaigos, nors ir atitinka svarbos kriterijus, buvo priskirtos mažiau svarbioms, nes Priežiūros valdyba nustatė, kad yra „ypatingų aplinkybių“,[2] pateisinančių tokią klasifikaciją. Šiuo metu kredito įstaigos informuojamos apie galutinius sprendimus, o galutinis svarbių ir mažiau svarbių bankų sąrašas bus paskelbtas ECB interneto svetainėje iki 2014 m. rugsėjo 4 d. Visas procesas – kredito įstaigų vertinimas, sprendimų rengimas ir priėmimas bei paskelbimas visomis atitinkamomis oficialiosiomis kalbomis daugiau kaip 120 įstaigų ir jų grupių pareikalavo didelių analitinių, teisinių ir logistinių ECB BPM struktūrų, glaudžiai bendradarbiavusių su

[1] Pirmoji ketvirčio ataskaita paskelbta 2014 m. vasario 4 d., praėjus trims mėnesiams nuo BPM reglamento įsigaliojimo 2013 m. lapkričio 4 d.; antroji ketvirčio ataskaita paskelbta 2014 m. gegužės 6 d.

[2] Kaip apibrėžta BPM pagrindų reglamento 70 straipsnyje.

NKI, pastangų. Tai buvo pirmasis didelis ECB, Priežiūros valdybos ir BPM struktūrų veiklos patikrinimas.

- **Jau įgyvendinti keli jungtinių priežiūros grupių (JPG), kurios bus pagrindinės darbinės struktūros, vykdysiančios BPM priežiūrą, kūrimo etapai**. BPM sudarys kiekvienos svarbios įstaigos ar jų grupės jungtinę priežiūros grupę – iš viso jų bus 117[3]. Jau atrinkti beveik visų 117 JPG koordinatoriai, kurie įsilies į ECB kolektyvą iki vasaros pabaigos. Iki rugsėjo mėn. ECB pasamdys tiek darbuotojų, kiek reikia (apie 200), kad JPG galėtų pradėti dirbti, kaip ir buvo numatyta BPM planuose. Kad JPG galėtų pradėti dirbti, reikia ne tik surasti tinkamų darbuotojų, bet ir sukurti infrastruktūrą, mokyti jungtinės priežiūros grupėse dalyvaujančius ECB ir NKI darbuotojus ir veiksmingai pasirūpinti organizaciniais aspektais. Šiuo tikslu ECB ir NKI surengė gana daug aukšto lygio vadovų ir darbuotojų posėdžių. Be to, per šį laikotarpį jungtinių priežiūros grupių parengiamieji darbai buvo sutelkti į i) priežiūros pareigų perdavimą BPM, ii) tolesnius veiksmus paskelbus išsamaus vertinimo rezultatus ir iii) priežiūros priemones, kurių bus imtasi po rezultatų paskelbimo (planuojama baigti iki lapkričio 4 d.).

- **Padaryta didelė pažanga atliekant išsamų vertinimą.** Didžiausi turto kokybės peržiūros (TKP), vienos iš dviejų išsamaus vertinimo dalių (kita – testavimas nepalankiausiomis sąlygomis), darbai bus baigti rugpjūčio mėn. ECB surengė nemažai informacinių susitikimų ir renginių įstaigoms ir jų grupėms, kuriose atliekamas išsamus vertinimas, taip pat nacionalinėms projektų valdymo grupėms ir trečiosioms šalims, pvz., auditoriams. Šiuo metu ECB baigia rengti TKP ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis susiejimo metodiką, kuri bus paskelbta rugpjūčio pirmojoje pusėje. 2014 m. liepos 17 d. ECB paskelbė standartines formas kiekvieno vertinto banko išsamaus vertinimo rezultatams skelbti ir papildomą informaciją metodikos klausimais.

- **Baigiami rengti BPM priežiūros vadovas ir viešas BPM bankų priežiūros metodikos vadovas.** BPM priežiūros vadovas – tai BPM darbuotojams skirtas vidaus dokumentas, kuriame aprašyti kredito įstaigų priežiūros procesai ir metodai, taip pat bendradarbiavimo BPM viduje ir su išorės įstaigomis procedūros. Vadovas, ypač skyrius apie BPM priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo proceso (PTVP) metodiką, buvo toliau tobulinamas. Atsižvelgdama į tai, kad vadovas – kintantis dokumentas, kuris ir toliau bus nuolat atnaujinamas, Priežiūros valdyba jį tvirtins dalimis. Iki 2014 m. lapkričio 4 d. ECB paskelbs ir BPM bankų priežiūros metodikos vadovą, kuriame bus išsamiau išdėstyti BPM ypatumai, uždaviniai ir procesai. Šis vadovas papildo BPM reglamentą ir BPM pagrindų reglamentą; jis bus išverstas į visas oficialiąsias euro zonos kalbas.

[3] Šis skaičius – 117 jungtinių priežiūros grupių – nevisiškai sutampa su 120 svarbių įstaigų, nes kai kurios svarbios įstaigos įeina į tą pačią grupę (pvz., kai kurios įstaigos priskirtos svarbioms dėl to, kad kurioje nors valstybėje narėje yra trečios pagal dydį).

- **ECB reglamento dėl priežiūros mokesčių projektas buvo pateiktas viešoms konsultacijoms.** Pagal BPM reglamentą viešos konsultacijos dėl pasirengimo iš kredito įstaigų ar jų filialų rinkti mokesčius, taip pat dėl jų apskaičiavimo, buvo pradėtos 2014 m. gegužės 27 d., o pastabos turėjo būti pateiktos iki liepos 11 d. Iki konsultacijų pabaigos ECB gavo 31 pastabų paketą; dabar jos nagrinėjamos.

- **Sparčiai vyksta BPM darbuotojų atranka.** ECB priežiūros tarnybų vadovų ir specialistų įdarbinimas pagal „iš viršaus į apačią“ principą vyksta sparčiai ir jau eina į pabaigą. Daugybė paraiškų (dėl iki šios dienos paskelbtų laisvų vietų gauta per 15 700 paraiškų) rodo didžiulį susidomėjimą darbu BPM. Svarbu išlaikyti dabartinį tempą, tačiau kartu laikytis įsipareigojimo nemenkinti kokybės.

- Atlikta nemažai **parengiamųjų darbų** daugelyje sričių, pavyzdžiui, IT infrastruktūros, žmogiškųjų išteklių, patalpų, vidaus ir išorės ryšių, logistikos organizavimo, teisinių ir statistikos paslaugų.

1 ĮŽANGA

Pagal BPM reglamento[4] nuostatas reikalaujama, kad nuo 2013 m. lapkričio 3 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) kas ketvirtį siųstų Europos Parlamentui, Europos Sąjungos Tarybai ir Europos Komisijai BPM reglamento praktinio įgyvendinimo pažangos ataskaitas.

Pagal susitarimus su Europos Parlamentu[5] ir Europos Sąjungos Taryba[6] dėl atskaitomybės ketvirčio ataskaitose turi būti aptarti ir šie dalykai:

- vidaus parengiamieji darbai, darbo organizavimas ir planavimas;

- konkretūs sprendimai, kaip įvykdyti reikalavimą atskirti pinigų politikos ir priežiūros funkcijas;

- bendradarbiavimas su kitomis nacionalinėmis ar ES kompetentingomis institucijomis;

- kliūtys, su kuriomis susiduria ECB, rengdamasis vykdyti priežiūros uždavinius;

- susirūpinimą keliantys įvykiai ar elgesio kodekso pakeitimai.

---

[4] 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013 10 29, p. 63).

[5] Europos Parlamento ir Europos Centrinio Banko tarpinstitucinis susitarimas dėl demokratinės atskaitomybės vykdymo ir Europos Centriniam Bankui pavestų uždavinių vykdymo priežiūros praktinių sąlygų įgyvendinant bendrą priežiūros mechanizmą (OL L 320, 2013 11 30, p. 1).

[6] 2013 m. gruodžio 12 d. įsigaliojęs Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Centrinio Banko susitarimo memorandumas dėl bendradarbiavimo dėl procedūrų, susijusių su bendru priežiūros mechanizmu.

2014 m. vasario 4 d. paskelbtoje pirmojoje BPM ketvirčio ataskaitoje apžvelgiamas ne tik laikotarpis nuo 2013 m. lapkričio 3 d. iki 2014 m. vasario 3 d., bet ir parengiamieji darbai, nuveikti nuo 2012 m. birželio 29 d. vykusio euro zonos aukščiausiojo lygio susitikimo. Antrojoje ataskaitoje apžvelgtas laikotarpis nuo 2014 m. vasario 4 d. iki gegužės 3 d. Trečiojoje ataskaitoje apžvelgiamas laikotarpis nuo 2014 m. gegužės 4 d. iki rugpjūčio 3 d. Ją parengė ECB darbuotojai ir patvirtino Priežiūros valdyba, pasikonsultavusi su ECB valdančiąja taryba.

Ketvirtoji (paskutinė) ketvirčio ataskaita bus paskelbta 2014 m. lapkričio pradžioje.

2 BPM VALDYMO STRUKTŪRŲ KŪRIMAS

2.1 PRIEŽIŪROS VALDYBA IR INICIATYVINIS KOMITETAS

Priežiūros valdyba ir jos iniciatyvinis komitetas ataskaitiniu laikotarpiu posėdžiavo penkis kartus. Be oficialių posėdžių, įvyko daug neoficialių pasikeitimų nuomonėmis tarp Priežiūros valdybos narių jos pirmininkei ir pirmininkės pavaduotojai lankantis valstybėse narėse. Visų pirma, vykdydama pažadą iki 2014 m. pabaigos aplankyti visų dalyvaujančių valstybių narių priežiūros institucijas, duotą per atrankos procedūros klausymą Europos Parlamente 2013 m. lapkričio mėn., pirmininkė jau susitiko su 14 euro zonos priežiūros institucijų valdybomis ir darbuotojais.

Pagal Priežiūros valdybos darbo reglamentą Europos Komisijos ir Europos bankininkystės institucijos (EBI) atstovai buvo pakviesti į kai kuriuos Priežiūros valdybos posėdžius siekiant užtikrinti, kad įvairiais klausimais būtų užtikrinta optimali sąveika su bendrąja rinka (pažymėtina, jog pirmininkė yra ir ECB atstovė EBI stebėtojų taryboje).

Priežiūros valdyba jau parengė galutinius sprendimų projektus, kuriuos ECB valdančioji taryba priėmė taikydama pagal BPM reglamentą nustatytą neprieštaravimo dėl sprendimo tvarką. Pažymėtina, kad buvo sklandžiai parengta ir priimta daugiau kaip 100 sprendimų dėl prižiūrimų įstaigų svarbos nustatymo.

2.2 ADMINISTRACINĖ PERŽIŪROS VALDYBA

BPM reglamente nustatyta, kad ECB turi įkurti Administracinę peržiūros valdybą, vidine administravimo tvarka peržiūrinčią sprendimus, kuriuos priima ECB, vykdydamas BPM reglamentu jam suteiktus įgaliojimus. Šios vidinės administracinės peržiūros tikslas – patikrinti tokių ECB sprendimų procesinę ir materialinę atitiktį BPM reglamentui. Administracinė peržiūros valdyba turi būti sudaryta iš penkių narių – BPM reglamento reikalavimus atitinkančių puikios reputacijos asmenų – ir dviejų pakaitinių narių.

2014 m. gegužės 1 d. ES oficialiajame leidinyje ECB paskelbė kvietimą teikti paraiškas šioms pareigoms eiti. Dėl nepakankamo paraiškų skaičiaus pradinį terminą teko pratęsti nuo 2014 m. gegužės 22 d. iki birželio 2 d. Kandidatai buvo vertinami pagal atitikties ir atrankos kriterijus, nurodytus skelbime teikti paraiškas, taip pat atsižvelgiant į lyčių pusiausvyrą ir geografinį pasiskirstymą. Atrankos komitetas ECB vykdomajai valdybai pasiūlė penkis narius ir du pakaitinius narius. Aptarusi galimus kandidatus su Priežiūros valdyba, Vykdomoji valdyba pristatė narių ir pakaitinių narių kandidatūras Valdančiajai tarybai. Atsižvelgiant į tai, kad pranešimas apie atitinkamą Valdančiosios tarybos posėdį skelbiamas prieš vieną mėnesį,[7] sprendimą dėl Administracinės peržiūros valdybos narių ir pakaitinių narių paskyrimo numatyta priimti 2014 m. rugpjūčio pradžioje.

2.3 TARPININKAVIMO KOMISIJA

Siekiant padėti atskirti pinigų politikos ir priežiūros funkcijas, BPM reglamente numatytas dar vienas vidaus organas – Tarpininkavimo komisija. Jos paskirtis – bet kurios NKI prašymu derinti skirtingas nuomones, kai Valdančioji taryba nepritaria Priežiūros valdybos parengtiems sprendimų projektams. Tarpininkavimo komisiją sudaro po vieną narį iš kiekvienos dalyvaujančios valstybės narės, išrinktą iš Valdančiosios tarybos ir Priežiūros valdybos narių.

2014 m. birželio 2 d. Valdančioji taryba oficialiai priėmė ECB reglamentą dėl Tarpininkavimo komisijos sudarymo ir jos darbo reglamento nustatymo, kuris įsigaliojo 2014 m. birželio 20 d. Tarpininkavimo komisijos pirmininko pareigas eis Priežiūros valdybos pirmininko pavaduotoja, kuri nėra komisijos narė.

Kad sparčiau vyktų Tarpininkavimo komisijos sudarymas, taip pat atsižvelgiant į anksčiau minėto ECB reglamento nuostatą, kad pirmininkas „padeda pasiekti Valdančiosios tarybos ir Priežiūros valdybos narių pusiausvyrą“, šiuo metu Tarpininkavimo komisijos pirmininkė stengiasi padėti valstybėms narėms paskirti savo narius.

3 SPRENDIMAI DĖL SVARBIŲ ĮSTAIGŲ SĄRAŠO

BPM pagrindų reglamente nurodoma, kad ECB turi nustatyti, kurias euro zonos valstybių kredito įstaigas laikyti svarbiomis. Kiekvieną kredito įstaigą privaloma informuoti apie jos statusą iki 2014 m. rugsėjo 4 d., prieš tai suteikus galimybę pasinaudoti teise būti išklausytai. Be to, ECB turi paskelbti svarbių ir mažiau svarbių įstaigų sąrašus savo interneto svetainėje.

[7] 2014 m. balandžio 14 d. sprendimas ECB/2014/16 dėl Administracinės peržiūros valdybos įsteigimo ir jos veiklos taisyklių (OL L 175, 2014 6 14, p. 47).

Todėl šių metų kovo mėn. Priežiūros valdyba inicijavo svarbos vertinimą. Tuo tikslu, glaudžiai bendradarbiaudama su atitinkama NKI, ji rinko ir analizavo reikiamą informaciją. Remdamasi šia analize, gegužės mėn. Priežiūros valdyba priėmė sprendimą dėl siūlomo svarbių įstaigų sąrašo ir išsiuntė visoms suinteresuotosioms įstaigoms pranešimus su kvietimu siųsti ECB pastabas; ECB paskelbė išankstinį sąrašo projektą savo svetainėje.

Įvertinusi ir apsvarsčiusi svarbiomis laikomų įstaigų pastabas, Priežiūros valdyba priims sprendimą dėl galutinio svarbių kredito įstaigų sąrašo. Visas procesas – kredito įstaigų vertinimas, sprendimų rengimas ir priėmimas bei jų paskelbimas visomis atitinkamomis oficialiosiomis kalbomis daugiau kaip 120 įstaigų ir jų grupių pareikalavo didelių analitinių, teisinių ir logistinių ECB BPM struktūrų, glaudžiai bendradarbiavusių su NKI, pastangų. Iki 2014 m. rugsėjo 4 d. ECB paskelbs galutinius svarbių ir mažiau svarbių prižiūrimų subjektų sąrašus savo interneto svetainėje. Pagal BPM pagrindų reglamentą ECB turi peržiūrėti prižiūrimų įstaigų, kaip svarbių ir mažiau svarbių, statusą ne rečiau kaip kartą per metus.

ECB, glaudžiai bendradarbiaudamas su NKI, atliko svarbos vertinimą, taikydamas tokius BPM reglamente ir BPM pagrindų reglamente nustatytus kriterijus:

a) dydis (visas turtas didesnis nei 30 mlrd. EUR);

b) svarba ES ekonomikai arba bet kuriai dalyvaujančiai valstybei narei (ypač jei visas turtas didesnis nei 5 mlrd. EUR ir 20 % valstybės narės BVP);

c) tarpvalstybinės veiklos svarba (ypač jei įstaigos tarpvalstybinio turto ar įsipareigojimų santykis viso turto ar įsipareigojimų atžvilgiu atitinkamai yra didesnis nei 20 %);

d) įstaiga yra prašiusi viešosios finansinės pagalbos tiesiogiai iš Europos stabilumo mechanizmo (ESM) arba ją gavusi;

e) ji yra viena iš trijų svarbiausių kredito įstaigų dalyvaujančioje valstybėje narėje.

Atlikus šį vertinimą šiuo metu svarbiomis gali būti laikoma 120 kredito įstaigų ar jų grupių. Šioms įstaigoms taikyti svarbos kriterijai nurodyti toliau.

Svarbos kriterijai	Kredito įstaigų ar grupių skaičius
Dydis	97
Svarba ekonomikai	13
Tarpvalstybinė veikla	3
Viena iš trijų svarbiausių kredito įstaigų dalyvaujančioje valstybėje narėje.	7

Visų šių įstaigų, išskyrus keturias, išsamus vertinimas jau atliekamas; trys iš pastarųjų laikomos svarbiomis pagal tarpvalstybinės veiklos kriterijų, į kurį nebuvo atsižvelgta apibrėžiant išsamaus vertinimo aprėptį. Šių santykinai nedidelių kredito įstaigų išsamus vertinimas bus atliekamas po 2014 m. lapkričio 4 d. Ketvirtasis atvejis – BPM nepriklausančios bankų grupės filialas, kuris dėl šios priežasties taip pat nepatenka į išsamaus vertinimo aprėptį.

Kita vertus, atlikus išsamų vertinimą 11 įstaigų buvo pripažintos mažiau svarbiomis, daugiausia dėl atnaujintos informacijos apie jų dydį (taip pat atsižvelgiant į tai, kad atrenkant bankus išsamiam vertinimui taikytas 10 % mažesnis negu nustatytas oficialus dydžio kriterijus, kad neliktų neįtraukta kuri nors galimai svarbi įstaiga).

Vertinant įstaigų svarbą gali būti ypatingų aplinkybių, dėl kurių pateisinamas įstaigos priskyrimas mažiau svarbioms, net jei formaliai jos atitinka priskyrimo svarbioms kriterijus. BPM pagrindų reglamente nustatyta, kad ypatingos aplinkybės egzistuoja, „kai egzistuoja konkrečios ir faktinės aplinkybės, dėl kurių prižiūrimo subjekto priskyrimas svarbiems tampa netinkamas, atsižvelgiant į BPM reglamento tikslus ir principus, ir visų pirma poreikį užtikrinti nuoseklų aukštų priežiūros standartų taikymą“. ECB kartu su atitinkamomis NKI nustatė tris tokius atvejus, kai įstaigos buvo priskirtos mažiau svarbioms, nors jos atitinka formalius dydžio kriterijus. Dviem atvejais sprendimas buvo grindžiamas tuo, kad reikia išsaugoti integruotą priežiūrą, kurią šiuo metu vykdo NKI. Trečiuoju atveju įstaiga buvo per maža, kad jai būtų taikoma tiesioginė ECB priežiūra, nepaisant to, kad ji yra viena iš trijų svarbiausių įstaigų valstybėje narėje.

Jau vykdomas visų į išsamaus vertinimo aprėptį patekusių bankų vertinimas bus užbaigtas nepriklausomai nuo šiuo metu siūlomos bankų klasifikacijos.

4 PRIEŽIŪROS FUNKCIJOS KŪRIMAS ECB

4.1 PERSONALAS

Vadovų ir specialistų įdarbinimas ECB priežiūros tarnybose vyksta sparčiai. Jau gauta daugiau kaip 15 700 paraiškų į paskelbtas darbo vietas ir iš NKI darbuotojų, ir iš privačiojo sektoriaus – tai rodo didžiulį susidomėjimą darbu BPM.

Iki liepos vidurio pasamdyta 118 vadovų ir patarėjų. Apie 280 specialistų atrinkta į padalinius, atsakingus už svarbius bankus; numatoma, kad jie pradės eiti pareigas 2014 m. antrą pusmetį. Taigi, įveiktas svarbus įdarbinimo BPM struktūrose etapas, todėl bus lengviau laiku sudaryti jungtines priežiūros grupes (JPG). Be to, pradėtos specialios samdymo kampanijos likusioms

darbo vietoms užimti. Likusių maždaug 260 specialistų įdarbinimo kampanijas darbo vietoms, susijusioms su mažiau svarbių bankų priežiūra ir horizontaliosiomis bei specializuotomis paslaugomis, užimti numatoma užbaigti iki 2014 m. pabaigos. Dabar parengiamąjį darbą šiose srityse padeda atlikti iš NKI pakviesti ekspertai. Tikimasi, kad dauguma šių kolegų dalyvaus atrankoje ir, atsižvelgiant į jų patirtį, greičiausiai bus atrinkti nuolatiniam arba terminuotam darbui BPM, taip užtikrinant tęstinumą. Šiuos lūkesčius stiprina iki šiol pasibaigusių kampanijų rezultatai. Apskritai iki liepos pradžios buvo pasamdyta daugiau kaip 550 kolegų nuolatiniam, terminuotam ir trumpalaikiam darbui visose penkiose BPM veiklos srityse.

Nepaisant gerų įdarbinimo rezultatų, svarbu ir toliau išlaikyti pasiektą tempą, visų pirma nagrinėjant paraiškas ir užbaigiant atrankos procedūras. Kad nenukentėtų atrankos proceso kokybė ir tempas, ECB taiko įvairias kandidatų išankstinio vertinimo priemones (pvz., gyvenimo aprašymų atranka, testavimas internetu, nuotoliniai testai raštu, techninis pirminės atrankos pokalbis), kurios gali būti taikomos lanksčiai, priklausomai nuo to, kiek gauta paraiškų.

Trukdžių gali sukelti ilgesni nei numatyti įspėjimo apie išėjimą iš darbo laikotarpiai, dėl kurių gali būti nespėta sudaryti grupių taip greitai, kaip planuojama (tuo labiau kad nemažai įstaigų, iš kurių šie darbuotojai pereis, šiuo metu labai intensyviai vykdo išsamų vertinimą). Be to, konkursas dėl kai kurių darbo vietų buvo skelbiamas pakartotinai, nes paaiškėjo, kad sunku greitai rasti tinkamą patirtį turinčių kandidatų. Atsižvelgiant į tai, kad laisvų darbo vietų gerokai mažiau, skelbimuose apie laisvas darbo vietas gali būti nurodyta labai tiksli informacija, kokio specialisto reikia, todėl didėja tikimybė iš antro karto rasti tinkamą kandidatą. Tačiau aiškiai sutariama, kad bet kokiu atveju svarbiausia – kokybė.

4.2 JUNGTINĖS PRIEŽIŪROS GRUPĖS

Svarbių bankų priežiūra bus jungtinių priežiūros grupių (JPG) pareiga. Kiekvienai JPG vadovaus ECB dirbantis koordinatorius, jos bus sudarytos iš ECB priežiūros specialistų ir dalyvaujančių valstybių narių NKI priežiūros specialistų.

ECB sėkmingai vykdo JPG darbuotojų atranką ir kitus būtinus parengiamuosius darbus. Mikroprudencinės priežiūros I ir II generalinių direktoratų vidurinės grandies vadovų atranka jau baigta; atrinkti beveik visi 117 JPG koordinatorių[8] (30 Mikroprudencinės priežiūros I generaliniame direktorate ir 87 Mikroprudencinės priežiūros II generaliniame direktorate; kai kuriems koordinatoriams tenka daugiau nei viena JPG, atsakinga už mažesnes svarbias įstaigas),

[8] Šis skaičius – 117 jungtinių priežiūros grupių – nevisiškai sutampa su 120 svarbių įstaigų, nes kai kurios svarbios įstaigos įeina į tą pačią grupę (pvz., kai kurios įstaigos priskirtos svarbioms dėl to, kad kurioje nors valstybėje narėje yra trečios pagal dydį).

jie pradės darbą ECB iki vasaros pabaigos. Bus pradėta tikslinė kampanija likusioms laisvoms darbo vietoms užimti.

JPG koordinatoriai iš Mikroprudencinės priežiūros I generalinio direktorato skyrių ir poskyrių vadovų atrinkti birželio pradžioje; JPG koordinatoriai iš Mikroprudencinės priežiūros II generalinio direktorato paskirti visai neseniai, nes patarėjų, sudarančių svarbią grupę specialistų, iš kurių gali būti atrenkami JPG koordinatoriai, atrankos kampanija baigta visai neseniai, prieš kelias savaites. Kol kas į ECB atvyko dar ne visi JPG koordinatoriai, ypač atrinktieji per paskutiniąsias kampanijas, bet dauguma pradės eiti pareigas iki rugsėjo mėn., kaip ir numatyta.

Daugumą JPG nacionalinių koordinatorių NKI paskyrė birželio mėn., tačiau kai kuriais atvejais šie paskyrimai yra laikini, kol įvyks galutinis organizacinis jų paskyrimas į BPM. NKI patikslino į JPG paskirtų darbuotojų skaičių, o konkrečias pavardes nurodys iki rugpjūčio mėn. pabaigos.

Priežiūros vadovų, priežiūrą vykdančių darbuotojų ir analitikų (283 pareigybės) atranka vyksta pagal planą. Dalis darbuotojų jau paskirti siekiant užtikrinti, kad iki rugsėjo mėn. būtų įdarbinta tiek žmonių (apie 200), kiek reikia, kad JPG galėtų pradėti dirbti.

Neseniai Mikroprudencinės priežiūros I ir II generaliniuose direktoratuose buvo sudaryta keletas darbo grupių, kurioms pavesta apibrėžti pareigas, procesus ir infrastruktūrą, reikalingą, kad nuo 2014 m. lapkričio mėn. JPG galėtų pradėti veikti visu pajėgumu.

Pastaraisiais mėnesiais įvyko nemažai susitikimų su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais siekiant paspartinti priežiūros funkcijų perdavimą BPM.

Be Priežiūros valdybos pirmininkės vizitų į kai kurias NKI susitikti su jų valdybomis ir darbuotojais, surengti aukšto lygio susitikimai su 13 BPM valstybių narių NKI, kuriuose dalyvavo vadovai, taip pat ECB generalinių direktoratų vadovai ir jų pavaduotojai. Susitikimuose aptarta BPM bendroji struktūra ir tikslai, kiekvienos NKI organizaciniai ir priežiūros metodai ir, galiausiai, NKI planai pritaikyti savo priežiūros sistemą prie BPM. Aukšto lygio susitikimai su kitomis NKI vyks artimiausiu metu.

Didžioji dalis startinių susitikimų su svarbių įstaigų buveinės vietos NKI jau įvyko. Startiniai susitikimai su kitų svarbių įstaigų NKI jau suplanuoti arba bus numatyti artimiausiu metu, kai tik pradės dirbti JPG koordinatoriai. Pagrindiniai JPG startinių susitikimų tikslai, be kitų dalykų, yra sudaryti sąlygas ECB ir NKI darbuotojams susipažinti ir susitarti dėl darbo plano bei keitimosi informacija praktinių sąlygų.

Be to, startiniuose susitikimuose galima papildyti iš NKI gautą informaciją apie kredito įstaigų, kurioms buvo suteikta teisė įsisteigti atitinkamose valstybėse narėse, priežiūrą ir rizikos pobūdį,

kaip numatyta BPM reglamente. Ši informacija buvo sukaupta priežiūros dokumentų paketuose ir pastaraisiais mėnesiais ją analizuoja Mikroprudencinės priežiūros I ir II generalinių direktoratų darbuotojai. Per startinius susitikimus ECB ir NKI darbuotojai aptarė iš NKI gautuose failuose pateiktą informaciją, o ECB buvo pateikta paskutiniųjų įvykių ir pokyčių apžvalga. Ir per aukšto lygio susitikimus, ir per JPG startinius susitikimus buvo susipažinta su atitinkamų bankų vadovais. JPG baigs bankų vadovų sistemingo informavimo procesą, apimantį būsimos priežiūros struktūros, atsakomybės ir kontaktinių asmenų, dalyvaujančių priimant sprendimus, pristatymą pereinamajame etape.

Nuo birželio mėn. ECB atstovai kaip stebėtojai dalyvavo daugiau kaip dešimtyje priežiūros institucijų kolegijų ir krizių valdymo grupių posėdžių. Dalyvavimas kolegijose panaudojamas bendrų sprendimų dėl kapitalo ir likvidumo grafikui pristatyti, duodant NKI pakankamai laiko, kad jos galėtų koordinuoti šių sprendimų parengiamąjį darbą.

Mikroprudencinės priežiūros I ir II generaliniuose direktoratuose taip pat vyksta JPG pasirengimas panaudoti išsamaus vertinimo rezultatus ir spręsti bet kokias galinčias kilti priežiūros problemas (žr. 8 skyrių).

Kad JPG galėtų pradėti veikti visu pajėgumu, nemažai uždavinių reikės išspręsti dar gerokai iki 2014 m. lapkričio mėn. Be rizikos veiksnių, susijusių su BPM darbuotojų įdarbinimu apskritai (pavyzdžiui, dėl kolegų vėlavimo atvykti į ECB ir poreikio atrinkti darbuotojus į kai kurias specialios kvalifikacijos sričių darbo vietas ir pan.), per ateinančius mėnesius JPG teks įvykdyti nemažai svarbių uždavinių:

- gerinti ryšius su NKI ir bankais;
- įgyti įgūdžių padėti vertinti išsamaus vertinimo rezultatus;
- pasirengti perimti vadovavimą kolegijoms;
- kurti infrastruktūrą, kurios reikia JPG kasdienėms užduotims valdyti (glaudžiai bendradarbiaujant su Mikroprudencinės priežiūros IV generaliniu direktoratu, atsakingu už horizontaliąsias ir specializuotas paslaugas).

4.3 FUNKCINIŲ SRIČIŲ ATSKYRIMAS

BPM reglamente nurodomi funkcinių sričių atskyrimo principo aspektai, tokie kaip:

i) tikslų atskyrimas;

ii) uždavinių atskyrimas;

iii) organizacinis atskyrimas;

iv) Valdančiosios tarybos procedūrų atskyrimas.

Pagal BPM reglamentą ECB privalo priimti ir viešai paskelbti būtinas vidaus taisykles, kuriomis būtų užtikrinamas priežiūros funkcijos atskyrimas nuo pinigų politikos funkcinių sričių ir kitų ECB uždavinių, įskaitant profesinės paslapties saugojimo ir keitimosi informacija taisykles.

Kartu su jau taikytomis priemonėmis dėl organizacinio ir procedūrinio atskyrimo įgyvendinant BPM reglamento reikalavimus tęsiamas darbas dėl dalijimosi informacija tarp vykdančiųjų priežiūros ir pinigų politikos funkcijas. Šiuo metu kuriamos tinkamos keitimosi informacija ir su tuo susijusios valdymo struktūros. Kaip šio darbo rezultatas turėtų būti parengtas teisės aktas, kuriame būtų apibrėžtas keitimasis informacija tarp šių dviejų politikos sričių. Šios taisyklės bus parengtos griežtai laikantis galiojančių įstatymų ir reglamentų[9] ir ECBS statute nustatytų bendrojo pobūdžio įsipareigojimų saugoti profesines paslaptis.

4.4 BANKŲ PRIEŽIŪRĄ VYKDANČIŲ ECB DARBUOTOJŲ IR VADOVŲ ELGESIO KODEKSAS

Pagal BPM reglamentą, ECB valdančioji taryba turi parengti ir paskelbti bankų priežiūrą vykdančių ECB darbuotojų ir vadovų elgesio kodeksą. ECB, vykdydamas bendrą visiems ECB darbuotojams taikomo Etikos kodekso peržiūrą, parengė etiško elgesio taisyklių projektą. Naujose taisyklėse atsižvelgiama į BPM reglamente ir Tarpinstituciniame susitarime nustatytus reikalavimus. Birželio viduryje Priežiūros valdybai ir darbuotojams buvo pateiktas pasiūlymas, kurį jie gali svarstyti atitinkamai iki liepos mėn. ir rugpjūčio mėn. pabaigos. Pasiūlymas bus teikiamas ECB vykdomajai valdybai ir ECB valdančiajai tarybai spalio mėn. Kaip nustatyta Tarpinstituciniame susitarime, prieš priimdamas Elgesio kodeksą ECB informuos Europos Parlamentą apie svarbiausias jo nuostatas. Naująsias taisykles numatoma priimti iki 2014 m. lapkričio mėn., kai ECB pradės vykdyti visas jam pavestas priežiūros funkcijas.

4.5 PRIEŽIŪROS VALDYBOS NARIŲ ELGESIO KODEKSAS

Pagal ECB darbo reglamentą Priežiūros valdyba turi priimti ir atnaujinti savo narių veiklą reglamentuojantį Elgesio kodeksą ir paskelbti jį ECB interneto svetainėje. Šiuo metu ECB rengia šias Priežiūros valdybos narių etikos kodekso taisykles. Šiose taisyklėse bus atsižvelgiama į BPM reglamento reikalavimą nustatyti išsamias oficialias procedūras bei atitinkamus laikotarpius ir jų laikytis, kad būtų galima iš anksto įvertinti galimus interesų konfliktus, susijusius su Priežiūros valdybos narių įdarbinimu per dvejus metus, ir užkirsti jiems kelią.

[9] Pavyzdžiui, Kapitalo poreikio direktyvos, Tarybos reglamento (EB) Nr. 2533/98 dėl ECB renkamos statistinės informacijos ir teisės aktų, reglamentuojančių duomenų apsaugą ir bankų paslaptis.

5 TEISINIS PAGRINDAS

5.1 VIEŠOS KONSULTACIJOS DĖL ECB REGLAMENTO DĖL PRIEŽIŪROS MOKESČIŲ PROJEKTO

Pagal BPM reglamento 30 straipsnio 2 dalį iš kredito įstaigos ar filialo imamo mokesčio dydis apskaičiuojamas laikantis ECB nustatytos ir iš anksto paskelbtos tvarkos. Prieš nustatydamas šią tvarką, ECB turi surengti atviras viešas konsultacijas, išanalizuoti galimas išlaidas ir naudą ir paskelbti gautus rezultatus. Be to, pagal BPM reglamento 4 straipsnio 3 dalį ECB turi surengti viešas konsultacijas dėl ECB reglamentų, priimtų, kad jis galėtų vykdyti BPM reglamentu jam pavestus uždavinius.

Pateikus ECB reglamento dėl priežiūros mokesčių projektą Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komitetui, remiantis atitinkamomis Tarpinstitucinio susitarimo nuostatomis, 2014 m. gegužės 27 d. buvo pradėtos viešos konsultacijos dėl ECB reglamento dėl priežiūros mokesčių projekto. Pastabas buvo galima teikti iki liepos 11 d. Be to, birželio 24 d. ECB patalpose buvo surengtas viešas svarstymas, per kurį suinteresuotieji subjektai galėjo teikti klausimus dėl šio teisės akto projekto.

Iki konsultacijų pabaigos ECB gavo pastabų iš 31 respondento. Respondentai buvo Europos ir nacionalinės rinkų ir bankų asociacijos, finansų ir kredito įstaigos, teisininkai. Šiuo metu ECB vertina gautas pastabas ir jų poveikį pasiūlymo projektui, įskaitant galimas išlaidas ir naudą. Pastabos bus paskelbtos ECB interneto svetainėje kartu su konsultacijų rezultatus apibendrinančiu pranešimu. ECB reglamentas dėl priežiūros mokesčių įsigalios dar prieš ECB pradedant vykdyti jam pavestus priežiūros uždavinius 2014 m. lapkričio 4 d.

5.2 VEIKSMAI PO ECB SPRENDIMO DĖL GLAUDAUS BENDRADARBIAVIMO

Pagal BPM reglamentą euro neįsivedusios valstybės narės gali dalyvauti BPM pagal glaudaus bendradarbiavimo tvarką. Kadangi BPM reglamento 7 straipsnyje nustatytos pagrindinės ECB ir valstybės narės kompetentingų institucijų glaudaus bendradarbiavimo sukūrimo sąlygos, procedūriniai dalykai, pavyzdžiui, prašymo pradėti glaudų bendradarbiavimą pateikimo laikas ir turinys, jo vertinimas ECB ir vėliau ECB sprendimo priėmimas, išdėstyti Sprendime ECB/2014/5[10].

Nors Sprendimas ECB/2014/5 įsigaliojo 2014 m. vasario 27 d., kol kas nėra paskelbta nė vieno prašymo pradėti glaudų bendradarbiavimą pagal numatytą procedūrą. Vis dėlto ECB gavo iš kai

[10] 2014 m. sausio 31 d. Sprendimas ECB/2014/5 dėl glaudaus bendradarbiavimo su dalyvaujančių valstybių narių, kurių valiuta nėra euro, nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis (OL L 198, 2014 7 5, p. 7).

kurių valstybių narių keletą neoficialių pageidavimų ir šiuo metu organizuoja dvišalius susitikimus su jomis dėl galimybės pradėti glaudų bendradarbiavimą.

5.3 ECB REKOMENDACIJA IŠ DALIES KEISTI TARYBOS REGLAMENTĄ (EB) NR. 2532/98

2014 m. balandžio 16 d. buvo priimta Rekomendacija ECB/2014/19 dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas reglamentas (EB) Nr. 2532/98 dėl Europos Centrinio Banko teisių taikyti sankcijas. Ji paskelbta ES oficialiajame leidinyje 2014 m. gegužės 14 d.[11] Šių pakeitimų tikslas – nustatyti nuoseklią tvarką, kuria ECB vadovautųsi skirdamas administracines baudas, vykdydamas jam pavestus priežiūros uždavinius

6 PRIEŽIŪROS MODELIS

6.1 PRIEŽIŪROS VADOVO PARENGIMAS

Priežiūros vadovas – tai BPM darbuotojams skirtas vidaus dokumentas, kuriame aprašyti kredito įstaigų priežiūros procesai ir metodai, taip pat bendradarbiavimo BPM viduje ir su išorės įstaigomis procedūros. Priežiūros valdyba patvirtino preliminarų Priežiūros vadovo variantą jau pirmajame savo posėdyje 2014 m. sausio mėn. Nuo tada Priežiūros vadovas buvo tobulinamas, o dabar jau teikiamas Priežiūros valdybai, kurį jį tvirtins atskirais skyriais.

Svarbiausi Priežiūros vadovo pakeitimai sutelkti į tokias sritis:

- JPG sudėtis ir darbuotojų atranka;
- priežiūros procesai;
- vaidmenys ir atsakomybės sritys ECB viduje;
- patikrinimų vietoje metodika;
- BPM priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo proceso (PTVP) metodika.

BPM skirta PTVP metodika atitinka EBI PTVP gaires. Buvo renkami duomenys, kad būtų galima nustatyti ir toliau koreguoti rizikos rodiklius. Šie duomenys buvo renkami kartu su NKI pagal „maksimalių pastangų“ principą.

Atnaujinta Priežiūros vadovo versija padės planuoti 2015 m. veiklą. Tikimasi, kad Priežiūros vadovas bus kintantis dokumentas, atnaujinamas, kad atspindėtų pokyčius rinkoje ir priežiūros praktiką.

[11] OL C 144, 2014 5 14, p. 2.

6.2 VIEŠO BPM PRIEŽIŪROS PRAKTIKOS VADOVO RENGIMAS

BPM taikomi reikalavimai skelbti informaciją, kad ir visuomenė, ir prižiūrimos įstaigos būtų pakankamai informuojamos apie jų priežiūrą. Tarpinstituciniame susitarime taip pat numatyta, kad Priežiūros praktikos vadovas turi būti paskelbtas ECB interneto svetainėje.

Taigi, ECB baigia rengti visuomenei skirtą dokumentą, pavadintą *Bendro priežiūros mechanizmo bankų priežiūros metodikos vadovas*, kuriame paaiškina, kaip apskritai veikia BPM. Kalbant konkrečiau, vadove pateikiama svarbioms ir mažiau svarbioms kredito įstaigoms taikomų pagrindinių priežiūros procesų ir metodų apžvalga. Pavyzdžiui, jame aprašomas JPG darbas ir paaiškinama BPM padalinių tarpusavio sąveika kuriant priežiūros ciklą.

Metodikos vadovas papildys BPM reglamentą ir BPM pagrindų reglamentą; jis bus išverstas į visas oficialiąsias euro zonos kalbas. Tačiau jis nebuvo rengiamas kaip teisinis dokumentas, todėl nesukurs jokių teisinių prievolių nei kredito įstaigoms, nei BPM.

Kaip minėta ankstesnių ketvirčių ataskaitose, ECB planuoja Metodikos vadovą paskelbti prieš oficialiai pradėdamas vykdyti jam pavestus priežiūros uždavinius 2014 m. lapkričio 4 d. Iš anksto paskelbtus dokumentą prižiūrimos įstaigos galės geriau suprasti svarbiausius BPM vykdomos priežiūros procesus ir, jei reikės, koreguoti savo vidaus procedūras.

7 PASIRENGIMAS KITOSE AKTUALIOSE DARBO SRITYSE

7.1 PRIEŽIŪRINIŲ DUOMENŲ TEIKIMO SISTEMA

2014 m. balandžio mėn. Priežiūros valdybai patvirtinus BPM priežiūrinės atskaitomybės vadovą, kuriame nustatyta, kokių duomenų reikia priežiūrai vykdyti, šioje ataskaitoje apžvelgiamu laikotarpiu didžiausias dėmesys skiriamas trečiai bandomajai duomenų rinkimo procedūrai.

Ji buvo pradėta kovo pradžioje ir dabar beveik baigta. Šios procedūros tikslas – tobulinti parengiamąjį centralizuotos rizikos vertinimo sistemos (RVS) paleidimo darbą ir toliau gerinti jos metodiką. Kuriant pavyzdinę infrastruktūrą horizontaliosios rizikos analizei ateityje, svarbų vaidmenį vaidina ne tik RVS kūrimas, bet ir duomenys.

Renkamų duomenų turinys buvo nuolat derinamas su NKI; atsižvelgiant į jų, taip pat į bankų poreikius, nustatytas pateikimo terminas buvo pratęstas dviem savaitėmis (nuo 2014 m. gegužės vidurio iki pabaigos).

Kita svarbi vykdoma užduotis – sukurti nesuderintoms kategorijoms priskiriamų duomenų, t. y. EBI parengtuose techniniuose įgyvendinimo standartuose neapibrėžtų duomenų (visų pirma,

duomenų palūkanų normos rizikai vertinti), pateikimo sistemą ir parengti atitinkamus teisės aktus dėl ataskaitų teikimo.

Padaryta didelė pažanga diegiant bankų priežiūros duomenų sistemą (*SUBA*), reikalingą priežiūriniams duomenims ir metaduomenims rinkti, saugoti, jų kokybės analizei atlikti arba gerinti ir jiems skleisti. Vartotojų reikalavimai išdėstyti pagal svarbą taip, kad pirmieji priežiūrai vykdyti reikalingi duomenys iš svarbių įstaigų būtų pradėti rinkti jau nuo 2014 m. liepos 31 d. *SUBA* bus tobulinama, kad būtų didesnės jos duomenų rinkimo galimybės ir geresnė surinktų duomenų kokybė. Be to, nuo 2015 m., naudodamas pagal EBI techninius įgyvendinimo standartus parengtas formas, ECB rinks ir mažiau svarbių įstaigų duomenis. Ilgainiui *SUBA* pamažu galės būti naudojama ir kitiems su priežiūros duomenimis susijusiems poreikiams tenkinti.

Duomenų sistemos, sukurtos atsižvelgiant į pinigų ir kitų sričių politikos tikslus, padės vykdyti ir priežiūros uždavinius, pavyzdžiui, Finansų įstaigų ir kontroliuojamųjų įmonių duomenų bazės registras (angl. *Register of Institutions and Affiliates Database (RIAD)*), kuriame galima kartografuoti svarbias bankų grupes, ir didelė smulkių duomenų apie suteiktas paskolas sistema „Analitinis kreditas“, kuri šiuo metu tobulinama kaip daugiafunkcinė priemonė.

7.2 INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS

BPM kūrimas, jo veiklos modelio ir veiklos procesų paleidimas reikalauja intensyviai plėtoti IT pajėgumus ir jų palaikymo funkcijas, iš kurių svarbiausios:

- ***Bendras naudojimasis IT paslaugomis:***
    - Laikinos BPM darbuotojams skirtos patalpos integruotos į ECB IT tinklą.
    - Kai kurių necentrinių bankų NKI nėra prisijungusios prie ESCB / „Eurosystem“ IT infrastruktūros („CoreNet“), todėl šiuo metu kuriamos prisijungimo prie atitinkamos NKI (Austrijos, Liuksemburgo, Latvijos ir Maltos) galimybės. Dvi NKI (Vokietijos ir Austrijos) pareiškė norą turėti tiesioginę jungtį. Tačiau tai bus įmanoma tik po to, kai pradės veikti naujoji „CoreNet“ infrastruktūros versija, kurią planuojama įdiegti 2015 m. pirmą ketvirtį.
    - Užregistruotas naujas reikalavimas dėl konfidencialių el. laiškų ir dokumentų siuntimo iš svarbių įstaigų ir ECB. Turint galvoje laiko apribojimus, praktiškiausias sprendimas būtų naudotis „*Transport Layer Security*“ (TLS) protokolu. Parengtas pasiūlymas dėl šio protokolo įgyvendinimo.
- ***Bendradarbiavimas, darbų srautas ir informacijos valdymas:*** šiuo metu įgyvendinamas kontaktinių duomenų ir užklausų tvarkymo IT projektas; pirmosios jo

funkcijos pradės veikti 2014 m. liepos mėn. Norint pasirengti apkrovos padidėjimui dėl BPM, numatomi bendrai naudojamų IT paslaugų dokumentų valdymo sistemos pajėgumo patikrinimai.

- ***Išteklių planavimas:*** rengiami reikalavimai IT sistemoms dėl mokesčio rinkimo ir BPM biudžeto, organizacinės struktūros ir ataskaitų rinkimo; jie bus baigti 2014 m. antrą pusmetį.

- ***Duomenų rinkimas, duomenų kokybės valdymas ir analizė:*** pirmosios *SUBA* funkcijos jau sukurtos ir pradėjo veikti. Pagrindinis šio projekto tikslas – sudaryti sąlygas ECB priimti konkrečius priežiūrinius duomenis XBRL formatu iš visų BPM šalių pagal EBI techninius įgyvendinimo standartus. Laikantis reikalavimų, kuriuos *SUBA* sistemai kelia vartotojai, buvo suprojektuota, parengta ir patikrinta informacijos perdavimo iš BPM NKI per ECB į EBI funkcija. Be to, naudojant komercinius programinės įrangos produktus sukurtas XBRL procesorius ir analitinė duomenų tvirtinimo ir analizės platforma. Pirmoji *SUBA* versija paleista 2014 m. liepos mėn. Naujas programos versijas numatoma pristatyti iki 2014 m. pabaigos.

- ***Informacijos valdymo sistema (IVS):*** IVS sudarys prielaidas užtikrinti, kad kredito įstaigų priežiūros procesai būtų suderinti ir nuoseklūs. Ji bus itin svarbi BPM veiklos pradžioje, nes padės užtikrinti, kad visos JPG taikytų vienodą metodiką ir standartus. Programinės įrangos kūrimas vyksta griežtai laikantis intensyvaus projekto grafiko. Dabar projekto grupė didžiausią dėmesį skiria testavimo ir JPG narių bei BPM horizontaliųjų paslaugų vartotojų mokymo aplinkos kūrimui. Šiuo požiūriu sėkmingam BPM skirtos informacinės valdymo sistemos paleidimui lemiamą poveikį turės tai, ar procese galės dalyvauti JPG nariai iš NKI.

8 IŠSAMUS VERTINIMAS

Išsamus vertinimas įsibėgėjęs, pažanga padaryta įvairiose srityse. Svarbiausi turto kokybės peržiūros (TKP) darbai bus baigti rugpjūčio mėn., t. y. iš principo laiku, turint omenyje, kad atliekamas ir kokybės užtikrinimas. Bankai pateikė ECB, NKI ir EBI preliminarius pagal principą „iš apačios į viršų“ atlikto testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus; šie rezultatai taip pat bus tikrinami siekiant užtikrinti kokybę. Kokybės užtikrinimo procesas tęsis iki rugsėjo pradžios. Šiuo metu baigiama rengti TKP ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis susiejimo metodika; ji bus paskelbta rugpjūčio mėn. pirmoje pusėje. Liepos 17 d. buvo paskelbtos formos (prieš tai jas suderinus su bankais), kuriose bus pateikiami kiekvieno vertinto banko išsamaus vertinimo rezultatai. Paskelbus galutinius išsamaus vertinimo rezultatus, bankai, kuriuose bus nustatytas kapitalo trūkumas, turės per dvi savaites pateikti kapitalo planus. Planus vertins BPM, o JPG atidžiai stebės, kaip jie įgyvendinami.

8.1 IŠSAMUS VERTINIMAS: ESAMA PADĖTIS

Iš principo TKP 2-ąjį etapą tikimasi baigti pagal planą, t. y. iki 2014 m. rugpjūčio pradžios. Svarbiausi nuveikti 2-ojo etapo darbai: parengti ir pateikti duomenų apie bankų išduotas paskolas rinkiniai, bankai pateikė kredito bylas, baigtas duomenų tikrumo tvirtinimas, atlikta procesų, politikos ir apskaitos peržiūra, taip pat prekybos knygos peržiūra. Be to, netrukus bus baigti tokie darbai kaip įkaitų vertinimas, kredito bylų peržiūra, 3 lygio neišvestinio finansinio turto pakartotinis vertinimas ir 3 lygio išvestinių finansinių priemonių kainodaros modelio peržiūra. Šiuo metu vyksta tam tikrų specifinių aspektų, kilusių analizuojant pateiktus duomenis, kokybės užtikrinimo procesas. Iki rugpjūčio 1 d. bankų patikrinimo grupės pateikė užpildytas bendrų kapitalo korekcijų, paremtų TKP ir atsižvelgiančių į visų TKP etapų rezultatus, formas. Pirmiausia bus patikrinta jų kokybė, tuomet jos bus panaudotos vykdant susiejimą su testavimu nepalankiausiomis sąlygomis. Jau vien po TKP bankams gali tekti toliau didinti kapitalą.

Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis klausimu ECB glaudžiai bendradarbiavo su EBI. Liepos ir rugpjūčio mėn. ECB ir NKI vykdo nuodugnų bankų pateiktų testavimo nepalankiausiomis sąlygomis pagal principą „iš apačios į viršų“ rezultatų kokybės užtikrinimą. Rugsėjo–spalio mėn. TKP rezultatai bus integruoti į testavimą nepalankiausiomis sąlygomis. Šiuo metu baigiama rengti tokio susiejimo metodika; ji bus išdėstyta vadove ir paskelbta rugpjūčio mėn. pirmojoje pusėje. Bus taikoma mišri metodika, t. y. susiejimą iš dalies vykdys bankai, iš dalies – centralizuotai vadovaujama NKI ir ECB ekspertų grupė.

Visi TKP rezultatai bus integruoti į testavimą nepalankiausiomis sąlygomis. Visuose portfeliuose, kurių TKP bus atlikta, bus daromos šios korekcijos: i) nuo 2013 m. pabaigos prasidedanti balansinė ataskaita ir kapitalo pakankamumo koeficientas bus pakoreguoti atsižvelgiant į visus TKP rezultatus; ii) parametrai, naudojami bendram nuostoliui prognozuoti atliekant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, bus koreguojami pagal visus reikšmingus pačių bankų turimų duomenų ir TKP rezultatų skirtumus. Tai didžiausia naujovė, palyginti su ankstesniais testavimais nepalankiausiomis sąlygomis.

2014 m. liepos 23 d. ES Tarybai oficialiai pritarus Lietuvos stojimui į euro zoną 2015 m. sausio 1 d., Lietuvos bankai, kurie, tikėtina, bus laikomi svarbiais, jau vykdo išsamų vertinimą, taikydami tokią pačią projektų valdymo struktūrą, metodiką bei terminus kaip ir kitos euro zonos šalys.

8.2 BENDRAVIMAS SU BANKAIS IKI GALUTINIŲ REZULTATŲ PASKELBIMO

Per ateinančius kelis mėnesius, iki išsamaus vertinimo rezultatų paskelbimo spalio mėn., priežiūros specialistai dar intensyviau bendraus su bankais, kad patikrintų faktus ir patvirtintų įvairių vertinimo etapų metu gautų konkrečių rezultatų tikrumą. Per šį įprastą priežiūros proceso etapą bankams pateikiami rezultatai bus daliniai ir preliminarūs, jie bus aiškiai tokiais įvardyti, pabrėžiant, kad negali būti skelbiami viešai.

Rugsėjo ir spalio mėn. bus vykdomas „priežiūrinis dialogas“ – kartu su bankais bus peržiūrėti daliniai ir preliminarūs TKP ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai (įskaitant tam tikrus šių abiejų dalių susiejimo aspektus). ECB kuruos tam skirtų susitikimų organizavimą. Juose bankai ir priežiūros specialistai sieks susitarti svarbiausiais klausimais, susijusiais su pagrindiniais vertinimo aspektais ir svarbiausiais individualiais vertinimo rezultatų argumentais, tačiau visas galutinis poveikis bankų kapitalo koeficientams aptariamas nebus. Šiame etape nė vienas bankas galutinio rezultato nesužinos.

Spalio mėn. antroje pusėje išsamaus vertinimo rezultatus prieš juos paskelbiant turės patvirtinti ECB.

Bankai apie visus galutinius rezultatus bus informuoti netrukus iki juos paskelbiant rinkoms.

8.3 IŠSAMAUS VERTINIMO REZULTATŲ PASKELBIMAS

2014 m. liepos 17 d. ECB paskelbė formas, kurios bus naudojamos kiekvieno vertinto banko išsamaus vertinimo rezultatams skelbti viešai. Prieš jas paskelbiant buvo surengtos konsultacijos su bankais, kad jie galėtų pateikti savo pastabas dėl formų ir raštu, ir per tiesioginius ECB ir NKI atstovų sutikimus su vyriausiaisiais finansininkais ir (arba) vyriausiaisiais rizikos valdytojais ECB patalpose Frankfurte prie Maino.

Paskelbtos formos susideda iš šių dalių:

a) **Pagrindiniai rezultatai ir apžvalga:** kiekvieno konkretaus banko išsamaus vertinimo rezultatų santrauka, parodanti bendrą vertinimo poveikį banko bendram 1 lygio nuosavam kapitalui ir kiekvienos vertinimo dalies (t. y. TKP, testavimo nepalankiausiomis sąlygomis pagal bazinį scenarijų ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis pagal nepalankų scenarijų) poveikį bendram 1 lygio nuosavam kapitalui. Čia taip pat apžvelgiamos svarbiausios kapitalo priemonės, kurių bankai ėmėsi nuo 2014 m. sausio 1 d. iki rugsėjo 30 d.

b) **Išsamūs TKP rezultatai:** konkrečios įžvalgos apie įvairius TKP rezultatus, kuriais remiantis koreguotas visas bendras 1 lygio nuosavas kapitalas. Atskirai parodomos korekcijos, padarytos po etapų, skirtų kaupiamuoju pagrindu apskaitytam turtui, ir

etapų, skirtų tikrosios vertės peržiūrai. Formoje taip pat pateikiama informacijos apie vertintinų portfelių atranką ir TKP rezultatų poveikį pagrindiniams turto kokybės rodikliams.

c) **Išsamūs testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai:** ši formos dalis identiška EBI formai, skirtai testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatams skelbti; joje pateikiami BPM bankų vertinimo rezultatai su korekcijomis po TKP.

Be kiekvieno konkretaus banko rezultatų ECB skelbs suvestinę ataskaitą su apibendrintais visų vertintų bankų rezultatais ir apibendrinta specifinių klausimų analize bei metodikos paaiškinimais.

8.4 TAISOMŲJŲ PRIEMONIŲ RENGIMAS, VERTINIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

Kai 2014 m. spalio mėn. antroje pusėje bus paskelbti rezultatai, bankai, kuriuose bus nustatytas kapitalo trūkumas, turės per dvi savaites pateikti planus, o BPM juos vertins. Nuo 2014 m. lapkričio 4 d. JPG akylai stebės, kaip tie planai vykdomi. Kaip pranešta anksčiau, jei atlikus TKP arba testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal bazinį scenarijų bus nustatytas kapitalo trūkumas, bankas turės šį trūkumą pašalinti per šešis mėnesius, o jei trūkumas bus nustatytas atlikus testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal nepalankų scenarijų – per devynis mėnesius.

Šiuo klausimu bus taikomas 2014 m. liepos 9 d. ECOFIN tarybos ir Euro grupės paskelbtas Kapitalo trūkumų šalinimo ir naštos pasidalijimo atlikus išsamų vertinimą tvarkos aprašas. Kapitalo trūkumas pirmiausia turės būti dengiamas iš privačių šaltinių.

Visgi, kaip nustatyta minėtame apraše, tam tikromis aplinkybėmis gali būti reikalinga rekapitalizacija valstybės lėšomis, tačiau ši priemonė turėtų būti išimtis, o ne norma, ir turėtų būti taikoma tik tais atvejais, kai tai neišvengiamai būtina siekiant pašalinti didelį kurios nors valstybės narės ekonomikos sutrikdymą ir išsaugoti finansinį stabilumą. Nuo 2015 m. sausio mėn. valstybės lėšų panaudojimas reikštų, kad įstaiga laikoma žlungančia arba galinčia žlugti, todėl bus pertvarkoma, išskyrus atvejus, kai rekapitalizacija valstybės lėšomis vykdoma atsargumo sumetimais ir tenkina visas Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvoje nustatytas sąlygas. Dėl tokios atsargumo sumetimais vykdomos rekapitalizacijos įstaiga pertvarkoma nebus, o pati rekapitalizacija bus vykdoma gavus galutinį patvirtinimą pagal valstybės pagalbos taisykles, įskaitant reorganizavimo plano pateikimą ir naštos pasidalijimą, taip siekiant užtikrinti vienodas veiklos sąlygas.

Kapitalo planai bus rengiami pagal ECB parengtą specialią formą. Paprastai kapitalo trūkumas, nustatytas atlikus TKP ir testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal nepalankų scenarijų,

turėtų būti dengiamas išleidžiant naujas bendro 1 lygio nuosavo kapitalo priemones. Papildomų 1 lygio kapitalo priemonių naudojimas per testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal nepalankų scenarijų nustatytam kapitalo trūkumui padengti ribojamas priklausomai nuo kapitalo pakankamumo koeficiento sumažėjimo laipsnio, dėl kurio inicijuojamas kapitalo konvertavimas arba nurašymas, kaip nurodyta 2014 m. balandžio 29 d. ECB pranešime spaudai. Galimybė panaudoti esamas konvertuojamąsias priemones, kurios gali būti besąlygiškai konvertuojamos pagal iš anksto nustatytus koeficientus į bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą, per testavimą nepalankiausiomis sąlygomis nustatytam trūkumui dengti nebus ribojama; nebus ribojama ir galimybė naudoti valstybių narių turimas valstybės pagalbos priemones pagal finansinės pagalbos programas.

Turto pardavimas ir turto pardavimo poveikis pelnui ir nuostoliui, pagal riziką įvertintam turtui ir atskaitymams iš bendro 1 lygio nuosavo kapitalo bus galimi tik kaip ypatingos priemonės, jei galima aiškiai nustatyti, kad jos skiriasi nuo įprastinių veiklos operacijų. Paprastai šiai kategorijai priskiriamos didelės aiškiai atskirtų portfelių turto pardavimo programos (pvz., pakeitimo vertybiniais popieriais portfelių perleidimas) ir patronuojamųjų įmonių pardavimas. Bus atsižvelgiama į oficialių (su Europos Komisija suderintų) trūkumo mažinimo arba reorganizavimo planų poveikį.

Pagal riziką įvertinto turto mažinimas keičiant 1 ramsčio rizikos modelį ir renkantis kitus 1 ramsčio metodus nebus laikomas tinkama priemone kapitalo trūkumui dengti, išskyrus atvejus, kai tie pokyčiai būtų suplanuoti ir atitinkamos NKI patvirtinti dar iki išsamaus vertinimo rezultatų paskelbimo.

Bankai savo kapitalo planuose galės numatyti, kad tik per TKP nustatytas kapitalo trūkumas gali būti dengiamas iš 2014 m. nepaskirstytojo pelno. Kalbant apie kapitalo trūkumą, nustatytą per testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal bazinį arba nepalankų scenarijų, tinkama trūkumo mažinimo priemone bus laikomas tik 2014 m. realizuotojo pelno iki atidėjinių ir tų pačių metų prognozuojamo pelno iki atidėjinių pagal abu testavimo nepalankiausiomis sąlygomis scenarijus skirtumas. Taip yra dėl to, kad visos sumos įskaitymas reikštų dvigubą įskaitymą, nes į pelną jau atsižvelgta banko prognozėse, naudojamose testavimui nepalankiausiomis sąlygomis.

JPG vertins visų planuojamų kapitalo priemonių įgyvendinamumą, gyvybingumą ir patikimumą. Jei bus įvertinta, kad kapitalo planas yra nepakankamas arba nepakankamai patikimas, ECB priims sprendimą dėl galimų priežiūros priemonių pagal BPM reglamento 16 straipsnį. Dėl šių priemonių įgyvendinimo po 2014 m. metinio PTVP bus priimtas sprendimas, kuris bus pagrįstas išsamaus vertinimo, kapitalo planų vertinimo ir NKI atliktos metinės peržiūros ir vertinimo rezultatais.

Po to, kai šis sprendimas bus pateiktas bankams (numatoma 2014 m. gruodžio mėn.), JPG pradės stebėti, kaip kapitalo planai įgyvendinami. Tam jos palaikys nuolatinį ryšį su atitinkamu banku, tam tikrais atvejais į šį dialogą įtraukdamos ir esamas priežiūros institucijų kolegijas.

Stebėdamos šių planų įgyvendinimą JPG atidžiai tikrins, ar pagal galiojančius apskaitos reikalavimus būsimose bankų ataskaitose atsižvelgiama į TKP rezultatus. Paprastai bankai turėtų ataskaitose į juos atsižvelgti. JPG peržiūrės bankų ir jiems teisės aktų nustatytą auditą atlikusių auditorių išvadas ir vertins, ar TKP rezultatai tinkamai įtraukti į ataskaitas, bei prireikus svarstys, ar nereikėtų taikyti turimų rizikos ribojimo priemonių apskaitai papildyti.

Visame spektre priežiūros priemonių, skirtų per išsamų vertinimą nustatytiems trūkumams šalinti, yra ir keletas kiekybinių priemonių, pvz., minimalaus kapitalo pagal 1 ramstį didinimas, dividendų paskirstymo ribojimai ir specifiniai likvidumo reikalavimai, pvz., turto ir įsipareigojimų terminų nesutapimų ribojimas. Be to, nemažai 2 ramsčio priemonių yra kokybinės, skirtos spręsti tokius klausimus kaip valdymas ir atskaitomybė, vidaus kontrolė, rizikos valdymo praktika. BPM pagal poreikį naudosis visomis 2 ramsčio priemonėmis klausimams, susijusiems su konkrečia kiekvienos įstaigos padėtimi ir rizikos pozicija, spręsti.

9 ATSKAITOMYBĖ

Šioje dalyje trumpai apžvelgiama, kaip šioje ataskaitoje apžvelgiamu laikotarpiu ECB atsiskaitė ES Tarybai ir Europos Parlamentui[12].

2014 m. liepos 7 d. vykusiame Euro grupės posėdyje ir 2014 m. liepos 8 d. vykusiame ECOFIN tarybos posėdyje Priežiūros valdybos pirmininkė informavo ES Tarybą apie pažangą kuriant BPM ir vykdant išsamų vertinimą. Nuo 2014 m. lapkričio 4 d., kai ECB pradės visu pajėgumu vykdyti jam pavestus priežiūros uždavinius, už BPM bus atsiskaitoma ir Euro grupei, dalyvaujant ir euro zonai nepriklausančių, bet BPM dalyvaujančių valstybių narių atstovams.

Pagal tam tikras tarpinstitucinio susitarimo su Europos Parlamentu nuostatas 2014 m. gegužės 26 d., t. y. dar iki viešų konsultacijų, kurios buvo pradėtos 2016 m. gegužės 27 d., ECB Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komitetui pateikė ECB reglamento dėl priežiūros mokesčių projektą, taip pat ECB jau priimtus teisės aktus dėl BPM. Komitetui buvo pateiktos ir konfidencialios 2014 m. kovo pab. – birželio mėn. vykusių Priežiūros valdybos posėdžių stenogramos.

[12] Visos atskaitomybės sistemos apžvalga pateikiama pirmosios BPM ketvirčio ataskaitos 8 skyriuje.

Kitas eilinis klausymas Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komitete su Priežiūros valdybos pirmininke (tai yra vienas pagrindinių atskaitomybės Europos Parlamentui būdų) numatytas 2014 m. spalio 7 d.

10 TOLESNI VEIKSMAI IR IŠŠŪKIAI

Iki ketvirtosios (galutinės) ketvirčio ataskaitos paskelbimo 2014 m. lapkričio pradžioje ECB ketina atlikti šiuos darbus:

- baigti rengti ECB vidaus taisykles dėl funkcijų atskyrimo ir keitimosi informacija;
- pasibaigus viešoms konsultacijoms baigti rengti ECB reglamentą dėl priežiūros mokesčių;
- peržiūrėti ECB etikos kodeksą (įskaitant bankų priežiūroje dalyvaujančių ECB darbuotojų ir vadovų etikos kodeksą).

Toliau lentelėje pateikiamas pereinamojo laikotarpio, t. y. laikotarpio iki 2014 m. lapkričio 4 d., kai ECB pradės visu pajėgumu vykdyti jam pavestus priežiūros uždavinius, paskutinį ketvirtį numatytų svarbiausių darbų sąrašas.

Svarbūs etapai	
Darbai	**Terminai**
Svarbių bankų sąrašo paskelbimas	iki 2014 m. rugsėjo 4 d.
Priežiūrinis dialogas su bankais dėl dalinių ir preliminarių TKP ir testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatų	2014 m. rugsėjo mėn. vid. – spalio pr.
ECB reglamento dėl priežiūros mokesčių priėmimas	2014 m. spalio mėn.
ECB priežiūros praktikos vadovo paskelbimas	iki 2014 m. spalio pab.
ECB vidaus taisyklės dėl funkcijų atskyrimo ir keitimosi informacija	iki 2014 m. lapkričio 4 d.
ECB etikos kodekso peržiūra (įskaitant bankų priežiūroje dalyvaujančių ECB darbuotojų ir vadovų etikos kodeksą).	iki 2014 m. lapkričio 4 d.
Ketvirtoji ketvirčio ataskaita Europos Parlamentui, ES Tarybai ir Europos Komisijai	*2014 m. lapkričio pr.*
Priežiūros veiklos pradžia	2014 m. lapkričio 4 d.